

KONTRAKTSBESTEMMELSER

for

13.073 Bodø VGS Flyfag - tilbygg

Dato: 20.06.2017

INNHALDSFORTEGNELSE

B	KONTRAKTBESTEMMELSER	4
B 1	Alminnelige kontraktbestemmelser – NS 8407:2011	4
B 1.1	Byggherre	4
B 1.2	Partenes sikkerhetsstillelse	4
B 1.3	Totalentreprenørens forsikring	4
B 1.4	Partenes representanter	4
B 1.5	Valg av kontraktsmedhjelpere	4
B 1.6	Lover, forskrifter og offentlige vedtak	5
B 1.7	Byggherrens rett til å føre kontroll	5
B 1.8	Vederlagsberegning	6
B 1.9	Retten til å pålegge endringer	6
B 1.10	Særskilt varsel om økte utgifter til rigg og drift mv.	6
B 1.11	Totalentreprenørens søksmål	7
B 1.12	Gjennomføring av utbedringen	7
B 1.13	Oppmannsavgjørelse	7
B 1.14	Tvisteløsning	7
B 1.15	Avtaledokument	7
B 1.16	Forretningsrutiner	7
B 1.17	Utenlandsk arbeidskraft	7
B 1.18	Krav om skatteattester i alle underliggende entrepriserforhold og norsk bankkonto	8
B 1.19	Fornyede skatteattester	8
B 1.20	Fast ansatte og krav til egenproduksjon	8
B 1.21	Lærlinger	9
B 1.22	Kommunikasjon mellom partene	9
B 1.23	Anleggsledelse	9
B 1.24	Krav om faglærte håndverkere	9
B 1.25	Lønns- og arbeidsvilkår	10
B 1.26	Sosialt ansvar	10
B 1.27	Byggherremøter	11
B 1.28	Møter med kontraktsmedhjelpere	11
B 1.29	Innestående beløp	11
B 1.30	Rapporteringsrutiner	11
B 1.31	Reklame	12
B 1.32	Krav til KS-system	12

B 1.33	BIM	12
B 1.34	SHA- plan	12
B 1.35	HMS-kort	12
B 1.36	Nabohensyn.....	13
B 1.37	Rent tørt bygg.....	13
B 1.38	Prøvedrift	13
B 1.39	Skole i drift.....	14

B KONTRAKTBESTEMMELSER

B 1 Alminnelige kontraktbestemmelser – NS 8407:2011

NS 8407:2011 ”Alminnelige kontraktsbestemmelser for totalentrepriser” skal gjelde med følgende supplerende bestemmelser.

B 1.1 Byggherre

(1.1)

Nordland fylkeskommune, eiendomsseksjonen, er byggherre.

Byggherrens oppdragsgivere, leietakere og brukere regnes som tredjemenn i relasjon til denne kontrakt og kan ikke påføre byggherren forpliktelser uten særskilt fullmakt.

Byggherreombud ivaretar byggherrens forhold på byggeplass.

B 1.2 Partenes sikkerhetsstillelse

(7)

Totalentreprenøren skal stille sikkerhet for sine kontraktsforpliktelser i utførelsestiden og reklamasjonstiden i samsvar med Byggblankett for totalentreprenørens sikkerhetsstillelse i utførelsestiden og i reklamasjonstiden (Byggblankett 8407 B:2011).

Eventuelle tvister i forbindelse med denne garantien skal behandles som angitt i punktet om Tvister.

B 1.3 Totalentreprenørens forsikring

(8.1 andre ledd, siste punktum)

Forsikringen skal gjelde inntil alle arbeider vedrørende hele prosjektet er overtatt av byggherren.

B 1.4 Partenes representanter

(9)

Prosjektleder er byggherrens representant.

B 1.5 Valg av kontraktsmedhjelpere

(10.1)

(seriøsitetsskrav nr. 10) Arbeidet skal utføres av totalentreprenøren og dennes ansatte i tjenesteforhold, eventuelt av kontraktsmedhjelpere og deres ansatte, eller ved bruk av lovlig innleid arbeidskraft.

Byggherren kan bestemme at avtale om underentrepriser med enkeltpersonforetak eller anvendelse av innleid arbeidskraft skal godkjennes skriftlig av byggherren. Byggherrens godkjenning endrer ikke entreprenørens forpliktelser ovenfor byggherren.

Totalentreprenøren kan ikke, uten byggherrens skriftlige samtykke, ha flere enn to ledd kontraktsmedhjelpere i kjeden under seg.

Totalentreprenøren skal til enhver tid kunne dokumentere at den anvendte arbeidskraft oppfyller kontraktens bestemmelser. Dokumentasjonsplikten omfatter også kontraktsmedhjelperen og

dennes personell.

Alle avtaler om underentrepriser med kontraktsmedhjelpere og innleid arbeidskraft skal inneholde likelydende bestemmelser om arbeidets utførelse, forhold på byggeplassen og utførelse ved underentreprise som skal anvendes for dette oppdraget.

Byggherren kan kreve dagmulkt dersom totalentreprenøren selv eller noen av hans kontraktsmedhjelpere anvender ulovlig eller ikke kontraktsmessig arbeidskraft, og forholdet ikke er blitt rettet innen en frist gitt ved skriftlig varsel fra byggherren. Mulkten løper fra fristens utløp til forholdets opphør. Mulkten skal utgjøre 1 - én - promille av kontraktssummen, men ikke mindre enn kr 1.500,- pr. hverdag.

Ved konstatert brudd på ovenfor nevnte bestemmelser, og dersom totalentreprenøren ikke har rettet feilen innen fristens utløp, kan byggherren heve kontrakten.

Rett til heving av kontrakten på dette grunnlag gir byggherren anledning til å utelukke totalentreprenøren/kontraktsmedhjelperen fra å delta i oppdrag for denne byggherren innen bygge- og anleggsvirksomhet for inntil ett år.

B 1.6 Lover, forskrifter og offentlige vedtak

(18.1)

Totalentreprenøren plikter å ha eller opprette et internkontrollsystem samt ivareta sine plikter mht. helse, miljø og sikkerhet på bygge- og anleggsplassen, iht. de til enhver tid gjeldende lover og regler, samt byggherrens plan for sikkerhet, helse, arbeidsmiljø og ytre miljø for det aktuelle prosjektet.

Ved brudd på ovennevnte plikter, har byggherren rett til å stanse arbeidene dersom han anser det nødvendig.

Byggherren kan også kreve dagmulkt dersom ovennevnte plikter misligholdes og forholdet ikke blir rettet innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel fra byggherren. Mulkten løper fra fristens utløp til forholdets opphør. Mulkten per hverdag skal utgjøre én promille av kontraktssummen, men ikke mindre enn kr 1.500,- pr. hverdag. Mulkten skal betales i tillegg til eventuell dagmulkt for forsinkelse.

Unnlatelse av å rette feilen innen fristens utløp, anses som vesentlig mislighold som kan påberopes av byggherren som grunnlag for heving i en periode på 1 måned etter fristens utløp.

For mislighold av ovennevnte plikter der misligholdet ikke kan rettes, påløper en bot på kr 10.000 per mislighold.

B 1.7 Byggherrens rett til å føre kontroll

(20.2):

Byggherren, eller den som er bemyndiget av byggherren, skal ha rett til innsyn i entreprenørens kvalitets-, internkontroll- (HMS) og miljøstyringssystem og de deler av styringssystemet for øvrig og regnskap, som kan ha betydning for entreprenørens oppfyllelse av kontrakten.

Innsynsretten omfatter revisjon ved intervjuer, inspeksjon, kontroll og dokumentgjennomgåelse. Entreprenøren skal vederlagsfritt yte rimelig assistanse ved slikt innsyn. Innsynsretten er begrenset til tre år etter at siste betaling har funnet sted.

Entreprenøren skal sikre at byggherren har tilsvarende innsynsrett hos entreprenørens direkte og indirekte kontraktsmedhjelpere, med mindre leveransen har en klart underordnet betydning for entreprenørens evne til å oppfylle sine forpliktelser overfor byggherren.

B 1.8 Vederlagsberegning

(30.1)

Entreprenøren skal i prissammenstillingen oppgi faste timesatser som skal gjelde for hele byggeperioden for de enkelte faggrupper.

Med «nødvendig kostnader» for materialer menes materialleverandørens listepris fratrukket totalentreprenørens rabatter.

B 1.9 Retten til å pålegge endringer

(31.1)

Prosentatsen skal være: 25 %.

B 1.10 Særskilt varsel om økte utgifter til rigg og drift mv.

(34.1.3)

Følgende standardiserte bestemmelser gjelder for vederlagsjustering for kapitalytelser, rigging, drift og nedrigging:

Uendret byggetid

Hvis prisen på netto vederlagsjusteringer som følge av forhold beskrevet i NS 8407 pkt. 34.1.1 og 34.1.2 ikke overstiger 10 % av kontraktssum, gis det ingen kompensasjon.

Overstiger prisen på netto vederlagsjusteringer 10 % av kontraktssummen, gis det kompensasjon etter følgende formel:

$$\frac{0,5 A (B - 1,1 C)}{C}$$

A = avtalt pris på opprinnelig rigg- og driftskapittel ekskl. mva.

B = kontraktsverdi av utført arbeid på tidspunktet for opprinnelig sluttfrist ekskl. mva.

C = opprinnelig kontraktsbeløp (kontraktssum ekskl. mva.)

Ved utregningen av kontraktsverdi av utført arbeid på tidspunktet for opprinnelig sluttfrist ekskl. mva. (B), skal det ikke tas hensyn til

- regulering av kontraktssummen pga. lønns- eller prisstigning,
- utbetaling av eventuelt påslag pga. administrasjon av sideentreprenører eller tiltransport av entreprisekontrakter/prosjekteringsoppdrag mv.,
- avbestillingserstatning,
- endringsarbeid som gjøres opp inklusive rigg/drift, og
- kompensasjon for økt rigg og drift i endret byggetid.

Forlenget byggetid

Har totalentreprenøren krav på fristforlengelse etter NS 8407 pkt. 33.1 skal vederlagsjustering for kapitalytelser, rigging, drift og nedrigging kompenseres etter følgende formel:

$$0,7 A \left(\frac{Z}{Y} \right)$$

A = avtalt pris på opprinnelig rigg- og driftskapittel ekskl. mva.

Y = opprinnelig byggetid.

Z = forlengelsen utover opprinnelig byggetid

Dersom fristforlengelse kun er gitt for deler av arbeidene, skal A reduseres forholdsmessig.

B 1.11 Totalentreprenørens søksmål

(35.2.a)

Utgår.

B 1.12 Gjennomføring av utbedringen

(42.3.3)

Utbedringsarbeider skal utføres etter avtale og i forståelse med byggherren. Dersom hensynet til byggherrens bruk av kontraktarbeidet, herunder hans leietakers og eventuell brukers bruk, gjør det nødvendig å utføre arbeidet utenfor ordinær arbeidstid, plikter totalentreprenøren å gjøre dette uten overtidsgodtgjørelse.

B 1.13 Oppmannsavgjørelse

(50.3.1)

Bestemmelsen får kun anvendelse dersom begge parter i hvert enkelt tilfelle er enige om å forelegge tvisten for en oppmann.

B 1.14 Tvisteløsning

(50.4)

Ved ordinær rettergang skal Salten tingrett være verneting i alle søksmål som måtte utspringe av kontrakten. Tvister behandles alltid etter norske prosessuelle og materielle regler.

B 1.15 Avtaledokument

Avtaledokument skal utformes i samsvar med Byggblankett 8407 A:2011 Formular for kontrakt om totalentreprise.

B 1.16 Forretningsrutiner

Byggherrens forretningsrutiner skal legges til grunn.

Se prosjektets vedlagte PA-bok.

B 1.17 Utenlandsk arbeidskraft

(seriøsitetskrav nr. 5) Totalentreprenøren skal sørge for at eventuell utenlandsk arbeidskraft i eget firma eller kontraktsmedhjelpere har nødvendig arbeidstillatelse etter de til enhver tid gjeldende bestemmelser, og at skatter og avgifter blir betalt i henhold til de til enhver tid gjeldende bestemmelser.

Kontrakt gitt til utenlandsk leverandør eller underleverandør, og alle arbeidstakere på slik kontrakt, skal rapporteres til Sentralskattekontoret for utenlandssaker i henhold til ligningsloven § 5-6.

- Leverandøren er ansvarlig for at slik rapportering skjer i hele kontraktskjeden.
- Leverandøren skal dokumentere at rapporteringsplikten er oppfylt ved kopi av innmeldingsskjema eller kvittering fra Altinn til byggherrens representant.

- Eventuelt ansvar for skatter eller avgifter, gebyrer eller tvangsmulkt ilagt byggherren som følge av at leverandøren ikke har overholdt sine forpliktelser etter dette punktet er leverandørens ansvar og skal betales av ham.

B 1.18 Krav om skatteattester i alle underliggende entrepriserforhold og norsk bankkonto

Totalentreprenøren skal kreve skatteattest i alle underliggende entrepriserforhold ved inngåelse av kontrakter i tilknytning til oppdraget, som overstiger en verdi på kr 100 000 ekskl. mva.

(seriøsitetskrav nr. 9) Lønn og annen godtgjørelse til egne ansatte, ansatte hos underleverandører, bemannings-selskaper og transportselskaper skal utbetales til norsk bankkonto. Alle avtaler leverandøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser. (Norske skattemyndigheter skal kunne følge kontantstrømmer i prosjektet).

B 1.19 Fornyede skatteattester

Totalentreprenøren skal uoppfordret framlegge fornyede skatteattester for merverdiavgift og skatt én gang i året, fram til byggherren har overtatt arbeidene/prosjektet.

Samtidig som totalentreprenøren framlegger sine fornyede skatteattester, skal totalentreprenøren framlegge fornyede skatteattester fra sine underentreprenører/kontraksmedhjelpere.

Skatteattestene skal ikke være eldre enn 6 måneder på framleggelsestidspunktet.

B 1.20 Fast ansatte og krav til egenproduksjon

Arbeidet skal utføres av totalentreprenøren og dennes ansatte i tjenesteforhold, eventuelt av Underentreprenør/kontraksmedhjelpere og dennes ansatte, eller ved bruk av lovlig innleid arbeidskraft.

Byggherren kan bestemme at avtale om underentreprise med enkeltpersonforetak eller anvendelse av innleid arbeidskraft skal godkjennes skriftlig av byggherren. Byggherrens godkjennelse endrer ikke totalentreprenørens forpliktelser ovenfor byggherren. Totalentreprenøren skal til enhver tid kunne dokumentere at den anvendte arbeidskraft oppfyller kontraktens bestemmelser. Dokumentasjonsplikten omfatter også underentreprenøren/kontraksmedhjelperen og dennes personell.

Alle avtaler om underentrepriser og innleid arbeidskraft skal inneholde likelydende bestemmelser om arbeidets utførelse, forhold på byggeplassen og utførelse ved underentreprise som skal anvendes for dette oppdraget.

Totalentreprenør skal ha minimum **25%** egenproduksjon gjennom utførelsesfasen.

Ved konstatert brudd på ovenfor nevnte bestemmelser, og dersom totalentreprenøren ikke har rettet feilen innen fristens utløp, kan byggherren heve kontrakten.

Rett til heving av kontrakten på dette grunnlag gir byggherren anledning til å utelukke entreprenøren/underentreprenøren/kontraksmedhjelperen fra å delta i oppdrag innen bygge- og anleggsvirksomhet for denne byggherren for inntil ett år.

B 1.21 Lærlinger

(seriøsitetstkrav nr. 4)

Ved utførelsen av kontraktsarbeidet skal minimum 5 % av arbeidede timer innenfor bygg- og anleggsgagnene samlet (de fag som omfattes av utdanningsprogrammet for bygg- og anleggsteknikk, samt anleggsgartnerfaget) utføres av lærlinger, jf. opplæringslova § 4-1.

Kravene kan oppfylles ved :

- arbeidede timer er utført av personer som er under systematisk opplæringen og er oppmeldt etter kravene i Praksiskandidatordningen, jf. opplæringslova § 3-5.
- benytte lærlinger etter tilsvarende ordning i annet EU/EØS- land og personer som er under systematisk opplæringen og er oppmeldt etter tilsvarende ordning som kravene i Praksiskandidatordningen, jf. opplæringslova § 3-5, i annet EU/EØS-land.

Kravet kan oppfylles av leverandøren og en eller flere av hans underleverandører. Dersom arbeidene ikke er egnet ut fra arbeidets art (sikkerhet, helse og arbeidsmiljø) kan byggherren tillate at prosentkravene ovenfor fravikes. Ved oppstart og på anmodning under gjennomføringen av kontraktsarbeidet dokumenterer entreprenør hvordan kravene blir etterlevd. Byggherre har rett til kopi av timelister.

B 1.22 Kommunikasjon mellom partene

Norsk er hovedspråk. Med mindre annet er avtalt, skal all kommunikasjon mellom nøkkelpersoner (for eksempel byggeplassledelsen) i prosjektet foregå på norsk. F.eks. leder av arbeidslag, baser, formenn, funksjonærer, prosjekterende og byggeledelse.

B 1.23 Anleggsledelse

Totalentreprenøren skal ha minimum én anleggsleder og én arbeidsleder/bas på byggeplassen.

Arbeidsleder/bas skal til enhver tid være på byggeplassen når arbeidene pågår.

Anleggsleder og arbeidsleder/bas skal minimum ha håndverksbrev/fagbrev eller tilsvarende, og begge skal snakke norsk, svensk eller dansk.

B 1.24 Krav om faglærte håndverkere

(seriøsitetstkrav nr. 3) Minimum 40% av arbeidede timer innenfor bygg- og anleggsgagnene skal utføres av arbeidere med fagbrev, svennebrev eller dokumentert fagopplæring i henhold til nasjonal fagopplæringslovgivning. I enkeltpersonforetak uten ansatte gjelder kravet om slik fagopplæring for eier.

Totalentreprenøren skal redegjøre for hvordan kravet vil bli oppfylt, samt jevnlig oversende bemanningsplaner og rapporter som viser oppfyllelsesgraden. Byggherre har rett til dokumentasjon angående produserte timer for faglærte håndverkere.

Byggherren kan stanse arbeidet dersom ovennevnte plikter misligholdes, eller det er grunn til å tro at slikt mislighold vil inntreffe, og forholdet ikke blir rettet innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel fra byggherren.

B 1.25 Lønns- og arbeidsvilkår

(seriøsitetsskrav nr. 7)

Ansatte hos totalentreprenøren/underentreprenørene/leverandøren/underleverandørene som direkte medvirker til å oppfylle kontrakten, skal ha følgende lønns- og arbeidsvilkår:

- På områder dekket av forskrift om allmenngjort tariffavtale skal lønns- og arbeidsvilkår være i samsvar med gjeldende forskrifter.
- På områder som ikke er dekket av forskrift om allmenngjort tariffavtale, skal lønns- og arbeidsvilkår være i henhold til gjeldende landsomfattende tariffavtale for den aktuelle bransje.

Med lønns- og arbeidsvilkår menes i denne sammenheng bestemmelser om minste arbeidstid, lønn, herunder overtidstillegg, skift- og turnustillegg og ulempe tillegg, og dekning av utgifter til reise, kost og losji, i den grad slike bestemmelser følger av tariffavtalen.

Totalentreprenøren/underentreprenørene/leverandøren/underleverandørene skal på forespørsel dokumentere at ovenfor nevnte krav til lønns- og arbeidsvilkår er oppfylt.

Byggherre har rett til kopi av forsikringsavtaler, arbeidsavtaler, lønns slipper, timelister, arbeidsgiverens bankutskrift og interne tilsynsrapporter fra brakkerigger/ boliger/kjøretøyer.

Dersom totalentreprenøren/underentreprenørene/leverandøren/underleverandørene ikke etterlever bestemmelsene om lønns- og arbeidsvilkår, har oppdragsgiver rett til å holde tilbake deler av kontraktssummen til det er dokumentert at forholdene er i orden. Summen som blir tilbakeholdt skal svare til ca. 2 ganger innsparingen for arbeidsgiveren. bestemmelser følger av tariffavtalen.

B 1.26 Sosialt ansvar

Leverandøren skal respektere de grunnleggende krav til menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter og miljø.

De varer/produkter som leverandøren leverer, skal være framstilt under forhold som er forenlige med de krav som følger av de til enhver tid gjeldende sentrale FN-konvensjoner og ILO-konvensjoner og den gjeldende nasjonale arbeidsmiljølovgivning på produksjonsstedet.

Kravene som følger av ovenfor nevnte regelverk, er minimumsstandarder. Der hvor konvensjoner og nasjonale lover og reguleringer omhandler samme tema, skal den høyeste standarden alltid gjelde. Leverandøren er forpliktet til å oppfylle kravene under hele kontraktsperioden. Dersom leverandøren bruker underleverandører til å gjennomføre hele eller deler av kontrakten, er leverandøren forpliktet til å videreføre de samme kravene til underleverandørene og bidra til at de etterlever kravene. Det samme gjelder underleverandørene.

Leverandøren skal på oppfordring kunne legge fram dokumentasjon på at kravene er oppfylt.

Oppdragsgiver forbeholder seg retten til å gjennomføre anmeldte eller uanmeldte kontroller på produksjonsstedet i kontraktsperioden. Ved kontroll plikter leverandøren å oppgi navn og kontaktopplysninger på de aktørene i leverandørkjeden som oppdragsgiver ønsker å kontrollere.

B 1.27 Byggherremøter

Rutiner for byggherremøter

Byggherremøte avholdes normalt annen hver uke og ledes av byggherreombud. Byggherreombud innkaller og fører protokoll. Alle entreprenørene er pliktig til å delta i byggherremøtene. Byggherremøtene gjennomføres med fast saksliste.

Til stede på byggherremøtene skal være ansvarlig representant for entreprenørene og byggherren. Planleggerne innkalles i den grad det er behov for det.

Alle møtedeltakerne har rett til å kreve saker / synspunkter tatt opp og ført inn i referatet. Dersom innsigelser mot referatet ikke blir reist senest på det påfølgende møte, anses referatet som godkjent.

Bare de forhold, meddelelser, opplysninger, pålegg og instruksjoner som er kommet med i referatet anses som opplyst, vedtatt eller gitt på møtet.

B 1.28 Møter med kontraktsmedhjelpere

(4.3)

Byggherren skal ha innkalling til prosjekterings- og kontraktsmedhjelpermøter (herunder byggemøter, framdriftsmøter, mv.), og skal ha anledning til å delta på disse møtene. Totalentreprenøren skal føre referat fra møtene, og byggherrens representant skal alltid ha kopi av møtereferatene.

Prosjekteringsmøter skal avholdes hver 14. dag.

I byggeperioden skal det avholdes kontraktsmedhjelpermøter hver 14. dag. I tillegg skal det avholdes regelmessige framdrifts-/koordineringsmøter, samt nødvendige særmøter.

B 1.29 Innestående beløp

(27.2.2)

Innestående beløp faktureres når byggherren har godkjent prøvedriftsperioden.

B 1.30 Rapporteringsrutiner

Hver måned skal entreprenøren/leverandøren utarbeide en fremdrifts- og kostnadsrapport, som sendes til byggherreombudet og prosjektleder.

Den siste søndagen i måneden benyttes som statusdato. Fra denne dato har han en uke til å lage rapporten.

Fremdriftsrapporten skal angi/rapportere om alle relevante forhold herunder positivt/negativt avvik på de enkelte byggeavsnitt og faser totalt vurdert. Den skal minimum inneholde:

- Byggfremdrift, avstemt og herunder oversikt over planlagt og virkelig ressursinnsats.
- Forhold som kan få innvirkning på fremdrift/økonomi
- Prosjekteringsavvik.
- Forhold som kan få innvirkning på prosjektering/fremdrift.

- Innhenting av underentreprenør- og leverandørtilbud.
- Tekniske forhold som må avklares i forhold til prosjektering/produksjon.
- Økonomisk status basert på kontraktentrepriser og avvik
- Innstilling med dokumentasjon for valg av underentreprenører/leverandører der byggherrens godkjenning kreves.

B 1.31 Reklame

Dersom entreprenøren eller hans kontraktsmedhjelpere for reklameformål eller på annen måte ønsker å gi offentligheten informasjon om oppdraget utover å oppgi oppdraget som generell referanse, skal dette forelegges byggherren på forhånd.

All kontakt med media skal håndteres av byggherren.

B 1.32 Krav til KS-system

Entreprenøren skal ha og følge et styringssystem som tilfredsstillende relevante deler av NS-EN ISO 9001:2008 «Systemer for kvalitetsstyring. Krav». Dette gjelder følgende deler av standarden:

Pkt. 4 System for kvalitetsstyring – Krav

pkt. 5 Ledelsens ansvar

pkt. 6 Ressursstyring

pkt. 8 Målinger, analyse og forbedringer

Styringssystemet skal også tilfredsstillende NS-EN-ISO 14001:2004 pkt. 4 Krav til miljøstyringssystem, eller tilsvarende krav i andre miljøstandarder.

B 1.33 BIM

Det skal benyttes BIM i prosjektering. Hva som er hensiktsmessig detaljeringsgrad vil bli diskutert ved oppstart av prosjektet.

B 1.34 SHA- plan

Entreprenøren er pålagt å følge de til enhver tid gjeldende lover, forskrifter eller pålegg fra Statens Arbeidstilsyn. Entreprenøren skal selv gi skriftlig melding om skader og uhell som måtte inntreffe.

Totalentreprenør (TE) skal være hovedbedrift i hht arbeidsmiljøloven. TE utarbeider og oppdaterer SHA-plan. SHA-plan skal forelegges Byggherren til godkjenning.

Vedlagt grunnlag for utarbeidelse av SHA – plan.

B 1.35 HMS-kort

(Nfk seriøsitetsskrav nr. 1)

Alle arbeidstakere skal bære lett synlig et gyldig HMS-kort utstedt av Arbeidstilsynet. Ordre-bekreftelse, søknadsskjema ol. aksepteres ikke som HMS-kort. Arbeidstakere som ikke har slikt

HMS-kort vil bli bortvist fra byggeplassen. Alle avtaler leverandøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser. Byggherre har rett til liste over HMS-kort og kopi av samtlige kort.

B 1.36 Nabohensyn

Entreprenørene skal gjøre seg kjent med naboforholdene og legge opp arbeidene slik at tredje person ikke blir skadelidende.

Arbeid som omfattes av de enkelte entreprisene må gjennomføres på en slik måte at tilstøtende eiendommers rettigheter og beskyttelse etter "Lov om rettshøve mellom grannar" og andre rettsregler respekteres.

Av hensyn til mulige skader på naboeiendommer, eller andre av Nordland Fylkeskommune sine bygg i området, som måtte bli påberopt å være en følge av anleggsarbeidene, skal byggverk, murer, trær gjerder o.l. besiktiges og fotograferes før arbeidene settes i gang. Totalentreprenøren er ansvarlig for oppbevaring av fotografier som måtte være tatt som dokumentasjon i forhold til ansvar mht. mulige skader på naboeiendommer til byggarbeidene er avsluttet. Det planlegges ikke gjennomført sprengningsarbeider i forbindelse med totalentreprisen.

B 1.37 Rent tørt bygg

Alle arbeider skal produseres i henhold til RIF's Rent Tørt Bygg – håndbok. Det henvises for øvrig til kontraktsbestemmelsene og byggherrens vedlagte SHA-plan. Alle kostnader forbundet med overnevnte skal innkalkuleres i kapittel for rigg og drift. Entreprenørene skal skape de nødvendige holdninger hos sitt personell for å nå disse mål.

Byggherreombud vil kontinuerlig føre kontroll med at entreprenørene utfører byggrenhold i henhold til sine kontraktsforpliktelser. Avvik fra dette vil medføre nødvendig pålegg av ekstra renhold utført på entreprenørens regning.

B 1.38 Prøvedrift

Prøvedriftens omfang

NS 6450:2016 Idriftssetting og prøvedrift av tekniske bygningsinstallasjoner skal brukes som standard for eiendomsseksjonens prosjekter. Prosjektleder i samarbeid med RIV/RIE/ITB-koordinator avgjør lengde på prøvedriftsperiode.

I beskrivelsens priskbærende poster vil det framgå hvilke anlegg eller deler av anlegg som skal ha prøvedriftsperiode. Med prøvedriftsperiode menes et avtalt tidsrom hvor tekniske anlegg og installasjoner (heretter samlet kalt tekniske anlegg) prøves under normale driftsforhold. Prøvedriftsperioden innbefatter samkjøring og, om nødvendig, integrert systemtesting med andre tekniske anlegg. Byggherren har i prøvedriftsperioden slik disposisjonsrett som nevnt nedenfor.

Prøvedriftsperiodens varighet er 6 måneder, hvorav 2 måneder skal være vinterdrift, dersom ikke annet er spesifisert for den enkelte entreprise.

Oppstart av prøve driftsperiode skjer etter overtakelse.

Prøvedriftsperioden har følgende hensikt:

- ⑩ kontrollere at anlegg fungerer tilfredsstillende,
- ⑩ vise at funksjoner og anlegg er stabile over tid,
- ⑩ etterkontrollere og justere (regulerings)funksjoner basert på driftserfaring,
- ⑩ kontrollere at anlegg for øvrig er i henhold til kontraktens funksjonskrav,
- ⑩ gi driftspersonell opplæring og driftserfaring sammen med entreprenøren/leverandørene av de enkelte anlegg,
- ⑩ rette feil og mangler som avdekkes i prøve driftsperioden.

Justering av prøve driftsperiodens lengde

Totalentreprenøren skal, i samråd med byggherren og øvrige leverandører/entreprenører, ha anledning til å ta de tekniske anlegg ut av drift i kortere perioder for utbedring eller reparasjon, mot tilsvarende forlengelse av prøve driftsperioden.

Dersom byggherren kan påvise at de tekniske anlegg ikke oppfyller kontraktens funksjonskrav sammenhengende i de fire siste ukene av prøve driftsperioden, eller dersom prøve driftsperioden av annen årsak ikke har fungert etter sin hensikt i samme periode, forbeholder byggherren seg retten til å kreve prøve driftsperioden forlenget inntil disse krav er oppfylt. En slik forlengelse av prøve driftsperioden gir ikke entreprenøren grunnlag for tilleggskrav.

Totalentreprenørens plikter

Totalentreprenøren skal i prøve driftsperioden ha ansvar for drift og vedlikehold av de tekniske anlegg, og skal i denne forbindelse holde det tekniske personell på anlegget, som er nødvendig til enhver tid. Totalentreprenøren skal utføre vedlikehold av sine anlegg i prøve driftsperioden iht. totalentreprenørens egen vedlikeholdsbeskrivelse, og skal i denne forbindelse dekke alle vedlikeholdskostnader, inklusive forbruksmateriell. Totalentreprenøren skal også gjennomføre faste besøk på anlegget for å oppfylle hensikten med prøve driften, jf. ovenfor.

Under prøve driftsperioden plikter totalentreprenøren umiddelbart å iverksette nødvendige tiltak dersom det påpekes eller oppdages feil og mangler.

Dokumentasjon fra prøve driften skal utarbeides av totalentreprenøren og overleveres byggherren.

Byggherrens plikter

Byggherrens driftspersonell utfører daglig tilsyn av de tekniske anlegg. Dette fritar ikke totalentreprenøren fra noen av hans plikter, jf. ovenfor.

B 1.39 Skole i drift

Skolen skal være i drift under hele byggetiden. TE plikter å ta hensyn til at skolen og skolens anlegg skal være i drift under hele byggeperioden. I den grad arbeidene vil medføre

nedetid/driftstans på tekniske anlegg skal dette koordineres og avklares med BH og innarbeides i framdriftsplanlegging.

Det forutsettes at arbeidet utføres innenfor normal arbeidstid. Arbeid utover disse tidspunkter må avtales nærmere.